

zaaknummer 2014W1142

17 december 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 mei 2014. Op 19 juni 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], namens het bestuur van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

Op 20 november 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken, voornoemd. Namens de congregatie is verschenen frater [naam], provinciaal overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager ging in augustus 1957 naar de [naam] school in [plaats]. Aangeklaagde gaf op deze school les in de hogere klassen, de vierde of vijfde klas van de basisschool. De ouders van klager hadden een eigen zaak. Voor deze zaak hadden zijn ouders kleingeld nodig. Blijkbaar was er ooit een afspraak tot stand gekomen tussen de ouders van klager en aangeklaagde waarbij zij wekelijks het kleingeld wisselden. Klager kreeg van zijn ouders een biljet van f10,- of f25,- mee naar school om het bij aangeklaagde te wisselen voor kleingeld.

Klager kreeg het kleingeld mee in een doosje. Klager vermoedt dat aangeklaagde dit geld had, omdat kinderen wekelijks een bijdrage meenamen naar school voor het schoolreisje.

Klager ging na schooltijd naar de klas van aangeklaagde. Alle leerlingen waren op dat moment al naar huis, zodat klager alleen met aangeklaagde was in de klas. Als klager in de klas kwam werd hij bij aangeklaagde op schoot getrokken. Klager had in zijn jonge jaren zowel 's zomers als 's winters een korte broek aan. Terwijl klager bij aangeklaagde op schoot zat ging aangeklaagde met zijn handen in de broekspijp van klager en betastte de blote geslachtsdelen van klager. Aangeklaagde kuste klager in zijn nek en streelde hem. Klager kon niet weg. Klager heeft geen idee hoe lang hij bij aangeklaagde op schoot moest zitten. Terwijl klager bij aangeklaagde op schoot zat bewoog aangeklaagde de hele tijd. Klager vermoedt nu dat dat was omdat klager op het geslachtsdeel van aangeklaagde zat. Klager hoefde nooit iets bij aangeklaagde te doen.

Klager kan zich niet meer herinneren hoe en wanneer het misbruik is gestopt.

Klager kan nu nog de adem, lichaamsgeur en geur van de toga van aangeklaagde ruiken.

2.2. Klager heeft nooit iets durven zeggen tegen zijn ouders over het misbruik. Zijn ouders waren zeer gelovig en duldden geen kritiek op de kerk of op de geestelijken.

Klager heeft zijn broers nooit gevraagd of zij dezelfde ervaring hebben gehad met aangeklaagde. Klager heeft nog steeds grote moeite om over het seksueel misbruik te praten. Klager worstelt nog steeds met de vraag waarom hij werd 'uitgekozen'. Ook vraagt hij zich af of zijn eigen seksuele voorkeur is voortgekomen uit het misbruik of dat aangeklaagde dit in hem herkende en dat hij daarom is misbruikt.

Klager heeft in zijn leven een aantal keren therapie gehad, maar heeft toen nooit over het misbruik gesproken.

Klager hoorde omstreeks 2000 van familieleden dat aangeklaagde was overleden. Klager heeft dit als een soort van bevrijding ervaren. De familie van klager sprak erg positief over aangeklaagde, dit maakte klager boos. Klager heeft toen tegen een klein aantal mensen in zijn directe omgeving verteld over het misbruik.

2.3. Klager wil met zijn klacht bereiken dat bekend wordt wat er met hem is gebeurd, dat duidelijk is wat een frater hem als kind heeft aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Frater [naam] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Ter zitting biedt frater [naam] zijn excuses aan voor hetgeen is gebeurd. Frater [naam] vindt het pijnlijk om te horen wat klager is aangedaan en wat de gevolgen daarvan zijn geweest voor klager.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende een periode van een aantal jaren wekelijks na de les naar aangeklaagde ging om voor zijn ouders geld te wisselen. Bij deze gelegenheid werd klager telkens op schoot getrokken bij aangeklaagde waarna klager door aangeklaagde werd gestreeld, gekust en aan zijn geslachtsdelen werd betast.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaringen van een vriend en een huidige collega, die beiden aangeven het verhaal reeds langer te kennen en tevens aangeven bepaalde gedragingen van klager te kunnen verklaren door het misbruik dat klager is aangedaan. Beide personen zijn blijkens hun verklaring therapeut, hoewel klager niet bij hen onder behandeling is (geweest).

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zes jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg de klacht gegrond te verklaren

Dit advies is vastgesteld op 17 december 2014 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid

binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.